

LOV OG EVANGELIUM

Oppbyggelig blad gitt ut av Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Nr. 3

Mars 1972

8. årgang

Guds ord står fast

Mel.: Jeg har vandret med Jesus
Herrens ord og hans løfter er blevet for meg
hjertets eneste tilflukt og trøst,
når min jordiske lykke flyr bort på min veg,
visner hen så som blomster om høst.

Kor: Men Guds ord det står fast
med urokkelig makt
om alt annet forsvinner i hast.
Om mitt alt her jeg mister og intet forstår
aldri, aldri Guds løfter forgår.

Herrens ord og hans løfter jeg vil stole på
om jeg ei ser min bønn bli oppfylt.
Selv om hjertet i angst meg roper som så:
Det går under, se båten er fyldt.

Herrens ord og hans løfter jeg klynger meg til
når mitt jordiske hus brytes ned,
og det synes som Herren forglemme meg vil
midt i trengsel og lidelsens ve.

Herrens ord og hans løfter jeg troster meg ved
om all verden meg enn er i mot.
Og når troen vil svikte, jeg synker i kne
som en synder ved frelserens fot.

Herrens ord og hans løfter gir lengsel og håp
om å nå til min himmelske borg
selv om jeg er avmekiktig på sjel og på kropp,
fylt av angst og uro — og sorg.

KRISTOFFER HØIE

DET GLADE BUDSKAP

Hva er da evangeliet og dets innhold? Vi skal snart se hva Skriften sier om det, men først tar vi med en kort forklaring som Luther gir i fortalen til Det nye testamente.

Ordet evangelium er et gresk ord og betyr godt budskap, god tidende, god nyhet, noe man synger om og er glad for. Da David f. eks. vant over Goliat, kom et godt budskap til det jødiske folk at den grusomme fienden var slått. Slik er også Guds evangelium en god tidende og nyhet som er gått ut i hele verden om en David som har kjempet med synden plaget av døden og var i djevelens

vold, forløst dem uten deres fortjeneste, gjort dem rettferdige, levende og salige, gitt dem fred, ført dem hjem til Gud. Derfor må de synge, takke ogprise Gud og alltid være glade om de ellers tror på dette evangelium og blir i troen.

Denne tidende og trøstefulle nyhet kalles og et «nytt testamente». Det er som med et menneske som dør: Han bestemmer hvem som skal ha hans formue etter hans død. Slik har også Kristus befalt: Etter hans død og oppstandelse skal evangeliet forkynnes i hele verden, og derved har han gitt alt det han

eide til dem som tror på det. Han gav dem sitt liv, som han oppslukte døden ved, overvunnet den evige fordømmelse med.

Nå kan jo det fattige menneske ikke høre noe mer trøstefullt enn dette dyrebare og gledelige budskap om Kristus. Og han må glede seg over det, hvis han overhodet tror denne sannhet.

Om dette glade budskap taler Skriften mange steder lærerikt og gledelig. I 2. Kor. 5, 18—20 leser vi: «Men alt dette er av Gud, som forlikte oss med seg selv ved Kristus, og ga oss forlikelsens tjeneste, fordi Gud i Kristus forlikte verden med seg selv, så han ikke tilregner dem deres overtredelser og har nedlagt i oss ordet om forlikelsen. Så selv formante ved oss: La eder forlike med Gud!»

Det første vi her skal merke oss, er at evangeliet er ikke noe menneskelig (Gal. 1, 11). Det er ikke oppkommert i noe menneskes tanke. Det er et himmelbud, den store og evige Guds budskap til den falne slekt. Den store og evige Gud som har skapt alt, har siden gjenløst slekten. Og nå har han latt oss forkynne evangeliet, det skjedde først ved engler og profeter, og siden ved en stor skare av evangelister. «Men alt sammen er av Gud — »

I evangeliene befaler han oss å forkynne dette evangelium. Vi behøver ikke å tilgje noe menneske om evangeliet, det er Guds gave, det er Kristi testamente: «Meg er gitt all makt i himmel og på jord — gå derfor ut og forkynn evangeliet for all skapningen!»

Gå ut i all verden, sa han. Jeg er også i verden! Forkynn det for all skapningen, sa han. Jeg er også en av skapningen!

I Kristus er Gud forlikt med verden.

Den gode nyhet som evangeliet er, kan sammenfattes i disse korte ord: Gud var i Kristus og forlikte verden med seg selv.

Verden er den falne slekt. Verden var på grunn av Adams fall fordømt til den evige død.

Dommen sto fast: Den som synder, skal se døden. Og: Forbannet er den som ikke blir ved i alle ting som er skrevet i lovens bok, så han gjør dem. Her var ingen som kunne frelse seg selv, for ingen var uten synd.

Syndens lønn var døden, og således kom døden til alle mennesker, fordi de alle hadde syndet. Den evige døde rike var helvete, og kongen var djevelen, som hadde hele verden under seg.

Men den store, barmhjertige Gud kunne ikke se på at alle skulle gå fortapt. Derfor ble Ordet kjød, Gud var i Kristus, og med den menneskenatur Gud hadde tatt på seg, forlikte han verden med seg selv. Kristus ble slektens annen Adam: Han tok på seg å stå til ansvar for loven og for dommen i hele slektens sted. Kort sagt: Han gjorde det vi skulle ha gjort, og led det vi skulle ha lidd.

Han forlikte verden med seg selv: ga verden den nåde, det hjertelag som Gud hadde overfor den før fallet, idet han fullførte loven, led straffen, gjorde forbrytelseren god igjen, seiret over døden, djevelen og helvete og vant en evig forløsning for oss.

Han tilregner dem ikke deres overtredelser: Slik som Gud så med velbehag på verden før Adams fall, slik ser han nå på verden som forlikt og tekkelig for ham ved den annen Adam, for vi ble forlikt ved hans sønns død da vi var der (Rom. 5, 10).

Han har nedlagt i oss forlikelsens ord: Det er ordet om den forsoning som er skjedd i Kristus, og nå formanter Gud ved oss: La eder forlike med Gud! Gud er allerede forsonet med dere, så forson dere nå med Gud. Så er alt godt. Kom tilbake, fortapte barn! Faderens hjerte og favn har lenge stått åpen for dere. Dere behøver ikke å gjøre det minste for å forson Faderen, han var selv i Kristus og forlikte verden med seg selv. Nå skal dere bare la dere forson med Gud.

Her ser vi hva evangeliet er. Mange tror at evangeliet er et løfte, mens det er et budskap om et løfte som allerede er oppfylt. Evangeliet taler ikke om noe som skal skje,

Bladet Lov og Evangelium

Utgjevarpoststad : 5400 Stord

Red. Amund Lid, tlf. 75. Norheimsund
Eksp.: M. Skumsnes, Horneland, Stord
Postgiro : 42887, Stord

Bladet blir sendt gratis til alle som sender eksp. namn og adr. Blir halde opp med frivillige gaver

Norsk Lutherisk Lekmannsmisjon :

Formann : Olav A. Dahl,
boks 95, 5401 Stord. Tlf. 69
Kass. Sverre Bøhn, Norheimsund
postgiro nr. 68213
Bankgiro : Vlkøy Sparebank,
Norheimsund 3530.07.09492
S. Botnens Boktrykkeri, 5401 Stord

men det er, som Luther sier, et budskap om noe som er skjedd, noe som er der enten vi tar imot det eller ikke.

Mange tenker som om det er Gud som skal forsones, at synden skal slettes ut — men Gud er forsont, synden er slettet ut. Å, om vi bare kunne tro dette at alle synder i verden, og også den synd som plager oss, er i Kristi død slettet ut, tildekket, senket i havets dyp ! Gud er allerede forsont, og den evige rettferdighet er kommet.

Nå er alt ferdig

Mange vet slett ikke hva forsoningen inneholder, eller de omfatter den med så mange forbehold som de mener ligger i skriftens ord om forsoningen, at det blir likså vanskelig for dem å få del i den som det var vanskelig å få del i den rettferdighet som de mente loven skulle gi — som om det ingen forsoning var skjedd.

Man vil ikke tro at Gud forsoner hele verden med seg selv og ikke tilregner dem deres synder lenger. Og selv om man bekjen-

ner det med munnen, tror man i sitt hjerte at det bare gjelder de fromme, de som får det til å angre og tro. Når så evangeliets budbærere kommer og innbyr til nådens bryllup: Kom, for nå er alt ferdig, så forandrer vantroen disse ord til : Vent til alt blir ferdig en gang.

Ja, sier du, men man må jo være beredt og angre synden før man kan komme. Men Skriften sier : «Den som tørster, han komme, og den som vil, han ta livsens vann uforskyldt» (Åpenb. 22, 17).

Hvis du sa at du ikke ville komme før du er beredt, da talte du sant. Men det at der er noen som ikke får komme til Kristus, det er en villfarelse. For den som vil, får komme. Grunnen til at ikke alle mennesker blir salige, er den som Kristus selv ga, da han talte om bryllupet : De ville ikke komme (Mat. 22, 3).

Først blir de borte på grunn av sin aker, sin forretning, sin hustru, sin familie eller andre forhold i hjemmet. Når så mennesket blir vakt, vil det først forsøke alt det andre før det vil ta imot Kristus og ta nåde for nåde.

Alt strev, all anger og sonderknuselse har en hensikt : Å drive menneskene til Kristus (Gal. 3, 34)), å få det til å ville komme. Når det bare er kommet så langt at det vil komme, når det sukker : Å, om dog Jesus ville forlate min synd ! — da er det på høy tid å komme, å tro, å slutte med alt arbeide. For alt er ferdig. Herren sier jo : Innby fattige, krøplinger, halte — blinde ! Nød dem til å komme. Alt er beredt !

Her må vi sitere noen merkelige ord av I. A. James : «Søkende sjeler glemmer at det er deres ubetingede plikt straks å komme til frelseren. De vil vente til de blir fattige og til de føler et indre kall til å tro. De søker og ber og forstår ikke at de bør straks overgi seg til Kristus. De venter på noe merkelig — en slags inngivelse i hjertet om at nå kan de tro, og denne inngivelse skulle da også gi dem evnen til å tro.»

Men hvor står det i Bibelen at syndere skal

vente til de får tro? Hvor står det: «Tro, men ikke nå! Kom, men ikke nå, vent til du blir bedre beredt. Tvert imot står det: I dag, om I hører hans røst, så forherd ikke eders hjerter. I dag er nådens tid, i dag er Gud å finne.»

Kan ikke Gud forlate deg din synd i dette øyeblikk? Er ikke Gud forsont? Er ikke dine synder utslettet? Skulle du stole mer på en røst fra himmelen eller på en følelse i ditt eget hjerte enn på Guds eget ord? Sier ikke Jesus: «Kom til meg, alle I som strever og har tungt å bære, og jeg vil gi eder hvile.» (Matt. 11, 28).

Er disse ord Kristi egne ord? Ja. Er det

sant hva Jesus sier? Ja. Står det noe om å vente på en innngivelse? Nei. Hvorfor har du da betenkigheter?

Vi tar igjen noen ord av James: «Se på fortellingen om fangevokteren i Filippi, Ap.gj. 16, 25—34. Den samme natten som han hadde fått se sin synd, trodde han på Kristus. Da han i sjelenød ropte: Hva skal jeg gjøre? svarte Paulus: Tro på den Herre Jesus, så skal du bli frelst. Apostelen sier ikke noe om en lang forberedelsesvei, men sa ganske nøyternt: *Tro!* Og mente selvfølgelig: *Tro nå!* Og så forsto den forskrekke mannen ham. For han trodde straks og fikk fred.»

Rosenius, fra «Veiledning til Fred»

Isolasjon på bedehuset

Dei kristne isolerer seg, gøymer seg bort på bedehuset, tenkjer berre på seg sjølv, når ikkje og har ikkje tanke for den største del av vårt folk. Om lag slik blir det sagt igjen og igjen i skrift og tale, og det som blir sagt ofte nekk, det ser det ut for at folk til slutt trur er sant — utan å reflektera nærmare over det.

Det er nok diverre sant at den kristne forkynninga når ein liten del av vårt folk i vår tid, når me samanliknar med eldre tider. Men å seia at det er kristenfolket som har isolert seg, og ikkje har syn og tanke for dei andre, det trur eg er å snu saka opp ned.

Så langt eg kjenner dei kristne, så er det deira største sorg at dei når så få med Guds ord. Ingen har vel større plass i deira bøner enn dei som ikkje vil hoyra Guds ord og ikkje trur Guds evangelium. Sine samlingar om Guds ord lyser dei ut i presse og på oppslag, der det står at alle er hjarteleg velkomne. Av og til forsøkjer dei også å gå frå hus til hus for å be dei personleg til møta. Kan dette med rette kallast å isolera seg?

Nei, så langt eg kan sjå er det den store del

av vårt folk som *sjølv* har isolert seg frå Guds ord, og frå Guds folk. Der finn me årsaka til at der set att ein liten del av Guds folk på møta i kyrkje og bedehus. Årsaka til dette kan ikkje berre leggjast på dei kristne. Me er vel heller ikkje skuldfri, men trur ikkje årsaka ligg i isolasjon. Heller tvert om ved å blanda seg med verda og skikka seg lik med verda, så saltet og lyset har mist si kraft. Men den største årsaka finn me vel i fråfallet, som får større og større tak på vårt folk.

Fråfallet.

Kven er det som talar oftast og høgast om dei kristne som isolerer seg? Er det ikkje dei som er inntekne av den humanistiske ånd og det humanistiske livssyn, den liberale teologi, og dei med det almenreligiøse livssyn, dei som trur på og tilber den moderne vitenskap? Dei som her er nemnt, og fleire av liknande slag, med si falske forkynning, gjennom det trykte ord, radio, kino, fjernsyn og andre massemedia, når dei til dei fleste heimar og menneske i vårt folk. Likeeins når dei folket gjennom våre mange skular og opplær-

ingsmidlar. Litt etter kvart har dei rive ned trua på Gud, og respekten for Gud og hans ord, trua på Bibelen som Guds ord, trua på alle Bibelens beretninger som menneskefornufta ikkje kan forstå og forklara, og trua på Bibelens evangelium om Jesu død og blod og rettferd som vår einaste redning. Like eins har dei rive ned trua på Bibelens syn på det naturlege menneske sin totale fordervelse og fortapte tilstand.

I staden forkynner dei ein annan Jesus, eit anna evangelium, enn det bibelen forkynner. Det fører til at menneske som lårer øyra tjl denne falske forkynninga, dei får ei onnorånd, som er fiende og motstandar av det same korsets evangelium (2. Kor. 11, 1—4). Dette humanistiske og almenreligiøse evangelium har lydt så lenge og så ofte i vårt folk, at det kan ikkje anna enn å bera si frukt — *fråfallet*. Det er ei livslov at det som menneske sår, det skal dei hausta (Gal. 6, 7—8).

Denne forkynninga har også trengt seg inn mellom dei kristne, ved å smitta forkynninga i kyrkje og bedehus. Fruktta er almenreligiøsitet, og den trivst ikkje i den vesle flokk på bedehuset — den vesle flokk som har sitt liv, håp, trøst og mat i evangeliet om Jesu kors, død og blod som blei gitt til frelse for ei fortapt slekt.

Almenreligiøsitet.

Den skil seg sterkt ut frå sann Bibelsk kristendom. Det er det naturlege menneske sin «kristendom» som nok trur på Gud, på Jesus, på evangeliet, og som har eit kristent livssyn og liv, men det er ikkje Bibelens. For de tførste kjenner ikkje eit almenreligiøst menneske sin totale fordervelse og dei meiner det også er mykje godt i menneske og i verda. Frelsa og kristenlivet blir ei blanding av Jesus verk og vårt eige, av lov og evangelium. — Almenreligiøsiten kjenner ikkje ei sann omvending, og er framand for Bibelens tale om at den som ikkje

blir fødd på nytt kan ikkje sjå eller koma inn i Guds rike (Johs. 3. kap.) Det er årsaka til at dei ikkje har samfunn med ein gjenfødd kristen, for dei har ikkje den same ånd. Og det seier seg sjølv at slike trivst ikkje saman med den vesle flokk på bedehuset, og det er nok dei som talar mest om isolasjon og at me må ut i verda og få eit meir tidsaktuelt evangelium som verda kan forstå.

Den almenreligiøse meiner at skal me vinna verda, så må me få ein slik kristendom og få det slik på bedehuset at verda kan trivast saman med oss og få hug til å bli kristne. Då må me få bort det som støyter dei bort, og ta i bruk slike ting som kan interessera dei. Kva er det så som støyter dei? Det er ordet om krossen, seier Guds ord. «For ordet om krossen er vel dårskap for dei som vert fortapte, men for oss som vert frelste er det ei Guds kraft. — Men me forkynner Kristus krossfest, som er ei avstygging for jødar og ein dårskap for grekarar. — Etter di verda i sin visdom ikkje kjenner Gud — så er det Guds vilje ved dårskapen i denne forkynninga å frelsa dei som trur.» (1. Kor. 1, 18 - fg.) Derfor må ordet om krossen bytast ut med eit humanistisk evangelium, som passar betre for det naturlege og moderne menneske.

Kva er det som interesserar dei? Det lyt vera slike ting som høyrer veda til. Verdslege og religiøse program, verdsleg musikk og underhaldning og det finst endå til dei som prøver med dans for å få tak på dei verdslege.

Det fører til det som blir sått — almenreligiøsitet, til «skin av guds frykt, men fornekta hans kraft». Til ein verdsleggjord kristendom, som har mist lyset og saltet si kraft, med eit hjarta som er motstandar av Anden. Ordet og all sann forkynning og kristendom.

Blir du ikkje fødd av Anden, fødd på nytt, så kan du ikkje sjå Guds rike, og du kan heller ikkje koma inn i Guds rike, seier Jesus (Johs. 3, 5—7).

Her i verda kan du nok skulda dei kristne for å isolera seg, men på domens dag kan

du ikkje skulda på andre, då lylt du nok erkjenna at det var du sjølv som helt deg borte og isolerte deg frå Guds ord og Guds folk.

Då er det forseint å venda om, men i dag er ennå nådens tid og frelsens dag, også for deg.

Den vesle isolerte flokk på bedehuset.

Jesus seier at eg har valt dykk ut av verda, og verda hatar dykk, for ho har hata meg fyre dykk. Når verda og dei reiligiøse hata Jesus, så dei krossfeste han, då samlast læresveinane hans på «salen» bak stengde dører — av frykt for jødane. Der på salen møtte Jesus dei, og der openberra han seg for dei. Sidan har Jesu læresveinar alltid og til alle tider kome saman på «salen». Samfunnet av dei heilage er ein kristen sin heim på jorda. Der samlast dei om Ordet og Jesu Kristi vitnemål, der får dei mat for si sjel, og blir oppbygde på si tru. Der får dei lærdom, tukt og trøst, rettleiding og oppmuntring. Der openberrar Jesus seg for dei, og derifrå sender Jesus dei ut med frelsens evangelium til ej fortapt menneskeslekt.

Til denne flokk seier Guds ord: Lat Guds ord bu rikeleg iblant dykk, så de lærer og påminner kvarandre i all visdom med salmar

og lovsongar og åndelege viser, og syng yndeleg i dykker hjarto for Gud, og alt som de gjer i ord eller gjerning, gjer det alt i Herren Jesu namn, med takk til Gud Fader ved han (Koll. 3, 16—17).

Og skikka dykk ikkje lik med denne verda, men lat dykk omskapa med di hugen dykker blir oppatnya, så de kan prøva kva som er Guds vilje: det gode og hugnadlege og fullkorne (Rom. 12, 2).

Me har også fått kall til å gå ut i all verda og forkynna dette evangelium. Jesus sa ein gong: Kor gjerne ville eg ikkje samla dykk, som høna samlar kjklingane sine under venjene, *men de ville ikkje!*

På same måten er det i dag. Me ville så gjerne samla dykk om livets ord og evangelium, *men de vil ikkje høyra.* Den som trur på Sonen, har evig liv. Men den som *ikkje vil tru* på Sonen, får ikkje sjå livet, men Guds vreide vert verande over han (Johs. 3, 36).

Det er mange menneske som i vår tid har isolert seg frå alt Guds ord, og frå Guds folk. Men me ville framleies så gjerne samla dykk om Ordet, og vil ropa ut ennå ein gong: *Kom! Høy! så skal sjela di leva!*

Menneske lever ikkje berre av brød, men av kvart ord som går ut frå Guds munn.

A. LID.

Hva er kristendom?

Av Øyvind Andersen

Vi sluttet vår forrige leksjon med å tale om at mennesket er skapt i Guds bilde, og vi henviste til 1. Moseb. 1, 26—27. Vi skal gjensta det ordet: Og Gud sa, la oss gjøre menneske i vårt bilde, etter vår likning. Og Gud skapte menneske i sitt bilde, til mann og kvinne skapte han dem.

Dette at Gud skaper etter en bestemt plan, viser at menneske står i en særstilling i Guds

skaperverk. Mennesket er noe annet enn ei hoyerestående dyr. Vi kan si med hel sikkerhet at mennesket har ikke utfoldet seg fra å være et laverestående vesen til å bli menneske. Her sier Bibelen meget tydelig at det er skapt ved at Gud har grepot inn, skapt det og gjort det i sitt eget bilde. Det vil aldri bli oppdaget noe såkalt mellemledd mellom ape og menneske, det kan du stole på. Det er mange

som har prøvt å finne det, og det er dem som påstår at man har funnet det. Men du kan være sikker på at noe slikt har man ikke funnet, og det kommer man heller ikke til å finne

Det som gjør at menneske er en særskilt skapning er nettopp gudbilledligheten. Og når vi nå i denne leksjon skal se litt nærmere på hva gudbilledligheten består i, så vil vi nevne at den er av to slag, eller det kan diffinieres på to måter. For det første er det gudbilledligheten i sin alminnelighet, og for det annet kan vi omtale den litt mer spesielt.

Når vi taler om gudbilledligheten i sin alminnelighet, tenker vi på at menneske er skapt med et sjeleliv og et åndsliv som er kvalitativt forskjelligt fra dyrene. Av og til er dette uttrykt tredelt i Skriften, legeme, sjel og ånd. Av og til heter det bare legeme og sjel. Det som skiller mennesket fra dyrene er ikke det at det har legeme og sjel pluss ånd, mens dyrene derimot bare har legeme og sjel. Nei, det er en stor misforståelse. Menneskets legemlighet er forskjellig fra dyrenes legemlighet, menneskets sjel er i høy grad forskjellig fra dyresjelen, for ikke å tale om menneskets ånd. Der hvor det står sjel og legeme betyr det i virkeligheten akkurat det samme som der hvor det står ånd, sjel og legeme. Enten det er omtalt på en todelende måte, eller en tredelende måte, så betyr det i alle tilfeller det samme i Bibelen.

Menneskets sjeleliv er slik at mennesket kan tenke, det kan motta inntrykk fra Gud osv. Og nøkkelordet til å forstå menneskets sjeleliv og åndsliv ligger i ordet *person*. Mennesket har et personliv, deri består gudbilledligheten rent generelt. Gud er person, han har personliv, han har skapt mennesket med personliv. Det finner du ikke hos noen annen skapning. Hva det ligger i dette, er ikke så godt å deffjnjere, men du hører det med det samme vi nevner personliv. Dette er også tilfelle med englene, som vi elles ikke kan si så meget om, men vi vet at de er skapt med personliv. Men det er bare mennesket

det er sagt om på denne måten : Gud skapte dem i sitt bilde, etter sin lignelse. Altå er mennesket skapt som en person, fordi Gud er en person. Og da sier det jo litt hvorfor Gud har skapt mennesket. Han vil omgi seg med skapninger som han vil dele sin salighet og sitt liv med. Det var hensikten med å skape mennesket.

Menneskets skapelse er en handling i kjærlighet av Gud, Han skaper oss for intet, for sin egen skyld, og vil dele sitt liv med oss. Rent i sin alminnelighet kan vi altå karakterisere gudbilledligheten med ordet personliv

Men som jeg nevnte kan vi også si litt mere spesielt om menneskets gudbilledlighet, og da er der tre kjensgjerninger som kommer i forgrunnen. Mennesket er skapt til samfunn med Gud. Det er den religiøse side ved gudbilledligheten. Mennesket er skapt som mann og kvinne. Det kan vi karakterisere som den sosiale side ved gudbilledligheten. Mennesket er skapt til å underlegge seg jorden. Det kan vi kalte den kulturelle siden ved gudbilledligheten. Og nå skal vi se litt på hver av disse.

Mennesket er altå skapt til å leve i samfunn med Gud. Og nå skal du merke deg : Det å leve i samfunn med Gud er nødvendig, forat mennesket skal være sant menneske. Det er ikke bare fordi vi trenger Gud, det er ikke bare fordi vi trenger å bli salige, vi trenger samfunn med Gud. Men samfunn med Gud er nødvendig forat mennesket skal utfolde seg som menneske, og være det som det etter Guds plan og idé skal være. Hvis mennesket kommer bort fra Gud, og det skjedde jo i syndefallet, da ville ikke mennesket kunne makte å være sant menneske. Det er jo det vi ser så altfor godt idag rundt omkring i verden. Mennesket er en karikatur av hva det skulle være, mennesket er ikke menneske. Og det kommer av at det har ikke samfunn med Gud. Det å leve i samfunn med Gud, er absolutt nødvendig for at mennesket skal være det Gud hadde tenkt med mennesket. Og det er dette vi tenker på når vi taler

om den religiøse siden av gudbilledligheten. Bare i samfunn med Gud er vi oss selv, slik som vi skal være. Det var det første.

Så hører vi at mennesket er skapt som mann og kvinne. Og legg merke til hvordan ental og flertal brukes i en og samme betydning der i 1. Mosebok. Gud skapte mennesket

I sitt bilde, i sitt bilde skapte han det, til mann og kvinne skapte han dem. Altså mennesket i entall eller flertall, er mann og kvinne. Entall og flertall brukes her i en og samme betydning.

Gudbilledligheten kommer til uttrykk i at mennesket trenger å leve i ekteskap, i den del av tilværelsen som hører jordelivet til. Gud har ikke ment at vi skal være mann og kvinne i det fullkomne Guds rike, det har Jesus sagt meget klart. Dette hører til den jordiske side ved tilværelsen, i det fullkomne Guds rike skal vi være som englene. Der er der ingen kjønnsforskjell, der er det ikke mann og kvinne lenger, det hører bare til på denne siden.

Hvis vi kunne tenke oss at synden ikke hadde kommet inn i verden, da ville alle mennesker ha levd i ekteskap, i den jordiske del av sin tilværelse. Og så ville de gått over i den fullkomne, evige og salige tilværelse, og fått sitt herligheitslegeme utan at det var noen død. Døden er kommet inn som en følge av synden. Men dette blir bare et tanke-eksperiment, for det er umulig for oss å tenke oss hvordan det ville ha vært om synden ikke var kommet inn i verden, (fordi den dessverre har kommet). Men det som vi skal frem til her er at når det gjelder den jordiske side av vår tilværelse, er vi altså skapt som mann og kvinne. Og du skal merke deg at ekteskapet hører med til Guds plan med mennesket. Ekteskapet er ikke en nødsforanstaltning, som er kommet i stand på grunn av menneskets synd. Ekteskapet hører med til selve menneskets vesen, og det å leve i ekteskap hører med til det å leve slik som Gud har tenkt at mennesket skal. Og dette skal vi da få komme litt nærmere tilbake til i vår neste leksjon.

Det sjuande bødet

Det lydde slik : *Du skal ikke stela!* (2. Mosebok 20, 15). Det vil seia at du skal ikke eigna til deg andre sin eigedom på urett vis, utan å gi han fullt vederlag for det.

I ei theidningeland er tjuveri nærmast rekna for ein leveveg, ein lettvint leveveg, som av dei fleste ikkje blir rekna for noko galt — berre dei kan gjera det utan å bli oppdaga. Slik ser det også ut for å bli i dei såkalla kristne landa. Etter kvart som Guds ord og bod misser taket på folket, tek tjuveri overhand — saman med andre synder.

Fleire og fleire blir dei som har tjuveri som leveveg, det vitnar dei tiltakande innbrudd, ran og underslag om. Og uhyggeleg mange er dei som har tjuveri som attåtnærjing, og ik-

kje ser noko galt i å stela om anledningen byd seg. Det viser statistikken som fortel at det blir stole for over hundra millionar kroner årleg i våre «selvbetjenings-forretningar». Eit uhyggeleg tal og vitnemål om eit folk som har lært Guds bod frå ungdomen av. Heidningen stel for å leva, men den moderne heidningen stel om han lever i overflod og går kledd i pels og køyrer i bil til forretningen.

Og ennå verre blir biletet når ein talar om meir indirekte måtar å stela på, som ved å stela arbeidstida frå arbeidsgivaren, ved å selja därlege varer til høg pris osv.

Guds forbod mot å stela det gjeld alle ting som nesten eig. Det gjeld pengar, varer og

andre eignaluter. Men det er like mykje synd mot den sjuande bodet å stela arbeidstida frå arbeidsgivaren, slik at han ikkje får det verderlag han har krav på for lona han betalar deg. Det same gjeld den arbeidsgivar som ikkje gir arbeidaren den lona han er verd. I eldre tider var det nok mange arbeidsgivarar som synda grovt her, men i vår tid er eg redd at biltet har snutt seg, så arbeidaren har fått makt og høve til å stela frå arbeidsgjeven.

De tenrar, ver lydige mot dykkar Herrar etter kjøtet, med age og otte — ikkje med augnetenesta, som slike som vil tekjkast menneske, men som for Gud. Og de Herrar, gjer det same mot dei, så de let vera å truga, for de veit at både deira og dykkar Herre er i himmelen, og han gjer jkkje skil på folk (Efes. 6, 5 fg.) Slik talar Gud.

Også den som ikkje betalar si skuld er ein tjuv. Å kjøpa varer på borg som du ikkje kan betala, det er synd mot det sjuande bodet. Når du ikkje får meir på ein stad, så prøver du deg hjå ein annan forretning. Slike tjuvar er det mange av i vår tid, som etterlet seg skuld i forretning etter forretning når dei skifter til nye. Mange kjøpmenn har «svartelister» over slike som dei ikkje kan betru varer på borg. For ei tid tilbake var denne skulda blitt så stor at kjøpmennene såg seg nøydd til å berre selja mot kontant betaling. Slikt hende nok ofte også i eldre tider at folk kom i skuld, men då var det oftast av dei ikkje makta betala, kor gjerne dei ville.

Men i vår tid er det helst folk som kunne betala om dei ville, folk som lever over evne på grunn av ein øydelagd karakter.

Men tjuven kan også finnast mellom dei som handlar. Å selja dårlege varer til høg pris er også synd mot det sjuande bodet. Likeeins om det blir svindla ved : Pris før kr. Nå kr.

Ein annan måte å stela på er underslag i skatten, eller i arbeid og andre betrudde midlar. Skattesnyteri er eit av dei mange problem samfunnet strir med i vår tid. Men det

er også tjuveri i Guds augo når nokon lever stort og flott på skatbetalarane sine midlar

Kvífor stel folk? Av di menneske er fødd med denne synd i si naturfødd med tjuvenatur. Det er også årsaka til at Gud har gitt oss si lov, med forbodet : Du skal ikkje stela og med løfte om straff. Same årsak er det og til at samfunnet har lover med forbod mot tjuveri og straff for det.

Når respekta for Guds ord og lova blir nedriven, vil det visa seg i at tjuveri aukar og tek overhand og i forakt for lov og rett.

Midlar mot tjuveri

Gud har gitt oss to gode middel i kampen mot tjuveri. Det første er *evangeliet om Jesus Kristus*. Der det når inn til eit menneskehjarta og blir motteke, der blir det født eit nytt menneske med ny vnd, nytt sinn og hjarta. I Skrifta står det at den som stal, han stel ikkje lenger, Han fylgjer ikkje lenger kjøtet, men Anden og ordet. Ein kristen, ein frelst syndar, er samfunnet sine beste borgarar og dei samfunnet har minst moya med.

Eit anna middel er *Guds ord og lov*. Skrifta seier at ved lova blir mennesket halden i varetekts, så synda ikkje skal ta overhand, inntil trua kjem. Denne varetektsarresten er betre enn politiet sin. Eit religiøst menneske, som er blitt lydig mot Guds ord og lov er ein god samfunnsborgar, sjølv om han ikkje er kommen til ei personleg tru på Jesus og gjenfødt ved evangeliet. Den som lever under lova, stel ikkje, og han har respekt for Guds lov og samfunnet sine lover.

Tenk over korleis forholda var i landet vårt før Guds ord kom hit, og sjå kva Guds ord og lov og evangeliet bygde opp og gav vårt folk. Det blei slutt på mord, tjuveri og røveri, og me fekk gode tider og kår i landet.

I vår tid blir trua på - og respekta for Guds ord og lov og evangelium rive ned, og fylgene uteblir ikkje.

I staden har me fått «selvbetjeningsbutik-

ker», som etter mitt syn er ei freistung til tjuveri og ein skule i tjuveri. Jesus seier at freistinger lyt det koma, men ve over dei som freistinga kjem frå.

Skrifta seier klårt at tjuvar og røvarar skal ikkje arva Guds rike, dei blir utanfor der dei græt og skjær tenner.

Men skrifta fortel like klårt at tjuvar og røvarar også kan bli frelst om dei vender om og kjem til trua på Jesus. Det er den eine røvaren på Golgata eit godt vitne om. Så vend om, og tru evangeliet.

A. LID.

Troens lydighet

Salig er hun som trodde, for fullbyrdes skal det som er sagt henne av Herren.

(Luk. 1, 39—45).

I dette Guds ord møter vi to kvinner, en gammel og en ung. De er svært forskjellige av alder og derfor på mange måter ulike også når det gjelder livets erfaringer. Mange andre ulikheter var det og mellom dem. Den ene var prestefrue, mens den andre var forlovet med en håndverker. Men de var bundet sammen i en stor glede, så sjelene smelte sammen i en overjordisk harmoni. En høystemt lovsang steg opp til himmelen Gud fra hjerter som himmelen allerede var kommet til.

Vi trenger ikke lete lenge etter årsaken til den gleden som hadde slike virkninger. Årsaken er bare en, *Kristus tatt imot i tro*. Salig er hun som trodde. Vi vil heller ikke glemme at den troen som ga Guds sønn plass i Marias liv, fullstendig svarar til troens lydighet. Hvem kan glemme eller overse Marias ord: Se jeg er Herrens tjenerinne, meg skje etter ditt ord?

Trones lydighet har det løftet og den vissheten at «fullbyrdes skal det som er sagt oss av Herren». En tro uten lydighet kan være stor i ord, men «den må med skam tilbake gå uten målet å oppnå.»

Hvordan ser så den lydigheten ut som fortjener navnet troens lydighet? Hvem er det vi skal lyde?

Engelen kom til Maria med et ord fra Gud. Hun hadde valget mellem å lyde dette ordet eller å lyde de ordene som hennes menneskelige tanker ga henne. For Maria hadde og sine menneskelige tanker og beregninger. - Hun bar dem fram for engelen i disse ordene: Hvordan skal det gå til siden jeg ikke vet av mann?

Hva lå det i disse ordene fra Maria? Var det en villig protest? Eller var det ikke heller en bønn, et rop om lys i en så umulig sak uten at det var helt klart for Maria selv? Vi har all grunn til å tro det siste. Derfor fikk hun og et nådig svar av engelen. Han pekte på to ting som skulle hjelpe henne i denne kritiske stunden og dette vanselige valget.

Det ene var at for Gud er ingen ting umulig. Den høyestes kraft skulle overskygge henne og sette ut av kraft hennes egen avmakt. Når kraften fra Gud får avsette avmakten og Den hellige Ånd får levendegjøre det som ellers er dødt, da skjer det underlige ting. Da kan endog Guds Sønn få menneskeskikkelse i en jomfrus liv. Det var ikke fordi hun var syndfri eller på annen måte fullkommen, men fordi hun tok imot ordet og var lydig.

Den andre tingen som engelen pekte på som hjelp for Maria, var en annen kvinnes erfaring av den Høyestes kraft. Det var en kvin-

ne som hun var i slekt med og som hun antagelig kjente så det var letttere for henne å få et gripende inntrykk av «henne som kaltes ufruktbar». Slik kom Gud hennes skrøpelighet til hjelp. Skrøpeligheten fikk hjelp fordi den var parret med et villig sinn. Den forberedende nåde hadde vært på besøk hos Maria før engelen kom.

Når vi nå skal prøve å anvende dette på oss som er født i dag, skal vi først huske at vi er født med uvilje mot Gud. Denne uviljen er ikke like synlig hos alle. Hos noen kan den være temmelig skjult under et bedragelig dekke av naturlig religiøsitet eller andre sjelle-eiendommeligheter som er grodd opp av naturgrunnen. Men ingen er uten dette kjødets fiendskap mot Gud. Sammen med uviljen bærer vi på en mistro til Gud, en mistro som stadig frister oss til å sette et spørsmålsteign ved Guds ord: Har Gud virkelig sagt? Kan dette være Guds mening? På samme tid som vi mistror Gud, har vi en besynderlig tilbøyelighet til å tro på våre egne tanker og meninger. Med denne mistroen og denne troen blir vi uavlatelig stilt på valg mellom mennestanker og Guds tanker. Slik var det med Peter da Jesus sa tli ham: Du har ikke sans for det som hører Guds rike til.

Om du derfor skal komme noen vei i din salighetssak, må du begynne med å mistro deg selv. For hjertet er bedragelig fremfor alt annet, og den som forlater seg på sitt hjerte, han er en dåre (Ordspr. 28, 26).

Dette er begynnelsen til det villige sinnet. På dette villige sinnet oppfylles ordet: Hør, så skal eder sjel leve. Gi ditt hjerte hen til å lære. Lær av det budskapet som er kommet fra Gud til deg og.

Det villige sinnet må imidlertid stadig føre en kamp mot alle slags fornuftige innvendinger. Hvorledes kan dette skje? var Marias spørsmål. Jeg strever og sukker og ber, og av og til tror jeg nesten at nå har jeg det. Men når jeg våkner neste morgen, er det forsvunnet alt sammen, som en røyk som er tatt

av vinden. Som en mann sa til meg på et ettermøte: Nå har jeg holdt på i tre år, men jeg har ikke fått det til. Nå er jeg bestemt på å gi det opp, for det nytter så allikevel ikke.

Slik stanser mange opp for det umulige. Mangen har tenkt og sagt: Jeg er visst umulig. Det er visst ingen som er så umulig som meg.

. Ja, la oss bli enige om det da, at du er ganske umulig. Men hør nå her. *For Gud er ingen ting umulig.* Enda det å få en kamel gjennom et nåløye er mulig for Gud. Gi deg bare over til ham, du gjenstridige og umulige menneske. Når du etter alt ditt eget strev har overlatt deg som leret i pottemakerens hånd, så overskygges du av den Høyestes kraft, og Guds liv blir født i ditt liv. Har ikke Gud innbuddt deg? Har du ikke fått Guds løfte? Så hør da, og din sjel skal leve.

. Slik gikk det og med den mannen som hadde holdt på i tre år. Slik er det og gått med tusener andre. Noen av de kjenner du, som Maria kjente Elisabet. Han som frelste andre, frelser deg også. Han både kan og vil.

. Slik vi begynte troens vei med å være troen lydig, slik vil vi fortsette også. Da troen ble tent i hjertet mitt, kom det en nye glede som jeg aldri hadde kjent maken til før. I denne gleden kjente jeg meg i slekt med de andre som var på samme veien. Da var det ikke længer trell eller fri, greker eller barbar, men alle var ett i Kristus, vårt liv.

Med ansiktet vendt mot det nye Jerusalem går vi så videre og synger den nye sang.

Johannes Brandtzæg

Fra et ufødt barns dagbok :

Jeg skal være en pige

Denne lille artikkelen har før vært gjengett både i Sverige (Budbäraren) og i Danmark (Missionsvennen). Den illustrerer

hænder, og jeg skal bruge dem, når jeg skal arbejde.

28. februar :

Først i dag fik min mor af lægen at vide, at hun bar mig under sit hjerte. Tænk, hvor må hun være blevet glad.

4. marts

Nu kan man allerede se på mig, at jeg bliver en pige. Jeg tror, at mor og far allerede nu tænker på, hvad jeg skal hedde. Tænk om jeg kunne få det at vide.

7. marts :

Alle mine organer er nu dannet. Jeg er blevet meget større.

19. marts :

Jeg er ved at få hår og øjebryn. Tænk, hvor mor bliver glad for sin lyshårede datter.

22. marts

Snart skal jeg se lys, farver, blomster — det bliver herligt! Mest glæder jeg mig til at se min mor — Bare det ikke skulle være så lang tid! Det er over 6 måneder til.

2. april :

Nu er mitt hjerte helt utviklet. Der er nogle småbørn, som fødes med et sygt hjerte. Så gør man sig store anstrengelser for at redde livet for dem gennem en operation. Gud ske tak, at mit hjerte er friskt — jeg bliver et sundt menneskebarn. Alle bliver glade.

6. april :

I DAG BESLUTTEDE MOR AT JEG SKULLE DRÆBES

SOMMARSKULANE 1972

I år blir det berre to sommarskular sidan årsmøte blir i Namsos. Den første med årsmøte, blir i Namsos i tida 19.—23. juli. Leiarar blir Ola Lyster og Amund Lid. Talarar: — Brandal, Dyrøy, Hjorthaug og Nygård.

Den andre blir på Sunnhordlands Folkehøgskule i tida 2. — 6. august. Leiarar blir Olav A. Dahl og Ole Brandal. Talarar: Brandal, Linkjendal, Lid og Aakhus. Program kjem i mainummeret.

godt hva abortus provkatus er, nemlig at drap — synd mot det 55. bud. Det er trist — for å si det mildt — at så mange av vårt lands ledende politikere vil gjøre slike drap lovlige.

13. januar :

I dag begynte jeg at leve. Far og mor ved det ikke endnu. Jeg er ikke større end et knappenålshoved, men er dog et selvstændig væsen. Alle mine legemlige og sjælelige anlæg er allerede lagt fast. Jeg får fars blå øjne og mors krusede hår. Det er allerede bestemt, at jeg skal være en pige

27. januar :

Mine første blodceller og årer bliver til. Da mine forskjellige organer endnu ikke er fuldt færdige, må min mor give mig næring og styrke gennem sit blod. Når jeg blir født, har jeg endnu en tid brug for hennes mælk.

31. januar :

Jeg er ved at få en mund. Allerede om et år kan jeg le, når mor eller far børjer seg ned over min lille seng. Det første ord jeg kommer ti lat sige, er mor.

P.S. Påstanden om at jeg endnu ikke er noget riktigt menneske, men kun en del af mors krop er latterlig! Jeg har jo ikke engang samme blodtype som mor.

2. februar :

Mitt hjerte er begyndt at slå. Så længe jeg lever, vil det uden et øjebliks hvile gøre sin tjeneste. Det er et stort under.

10. februar :

Mine arme og ben begynner at vokse, men det varer nok et stykke tid, inden jeg kan bruge dem.

20. februar :

Nu begynner fingrene at dannes. Med mine hænder skal jeg tage fat i andre menneskers